

عبادت خدا از مهمترین فلسفه‌های بعثت است / انتخابی برای تکامل اخلاق

یکی از اساتید حوزه و دانشگاه گفت: روی آوردن مردم به عبودیت و بندگی خداوند و رسیدن به سعادت از فلسفه‌های مهم بعثت پیامبر گرامی اسلام (ص) است.

یکی از اساتید حوزه و دانشگاه گفت: روی آوردن مردم به عبودیت و بندگی خداوند و رسیدن به سعادت از فلسفه‌های مهم بعثت پیامبر گرامی اسلام (ص) است.

خبرگزاری مهر، گروه استان‌ها: حضرت محمد بن عبدالله (ص) در ۲۷ ماه رجب ۱۴ سال قبل از هجرت در زمانی که چهل عرب در اوج قرار داشت، پس از چهل روز مناجات و نیایش در غار حرا با ندائی آسمانی به مسئولیتی سنگین برگزیده شد تا مقابل ظلم، کفر و جهالت قیام کند و پیام رحمت در جهان طنین انداز شود.

مبعث، روز برانگیختن خرده‌هایی است که در تابوت خرافه‌گرایی، هوس پرستی و جهل پیشگی دفن شده بود؛ مبعث روز تولد عاطفه هاست، عاطفه‌هایی که در رقص شمشیرها زخمی می‌شد و در جنگل نیزه‌ها جان می‌باخت.

در دورانی که اعراب از روی جهالت دختران خود را زنده به گور می‌کردند و بت‌های سنگی و چوبی را به عنوان خدای خود می‌پرستیدند، اولین پیامی که از سوی خداوند بر پیامبر اکرم (ص) نازل شد آیاتی از سوره علق بود که به روشنی جایگاه قلم را در وادی تعلیم و تعلم بیان می‌کند، قلمی که وسیله زدودن جهل بشر و ابزار تعلیم اوست. «إِقْرَأْ يَاسْمُ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ، اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ، الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ، عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ»؛ بخوان به نام پروردگارت که بیافرید، آدمی را از لخته خونی بیافرید، بخوان و پروردگار تو ارجمندترین است، خدایی که به وسیله قلم آموزش داد به آدمی، آنچه نمی‌دانست بیاموخت.

حضرت علی (ع) در این باره می‌فرماید: پیامبر (ص) همه ساله پیش از بعثت در حرا معتکف می‌شد و در این هنگام، تنها من با او همراه بودم و هیچکس غیر از من او را نمی‌دید.

از ابن هشام نقل شده است که پیامبر اکرم (ص) در این باره فرموده است: من در خواب بودم که جبرئیل طبعی از دیبا، که در آن کتاب بود آورد و گفت: بخوان، گفتم: چه بخوانم؟! پس مرا فشاری داد که مرگ را با چشم دیدم، پس گفت: بخوان و مجدد مرا مثل بار اول فشار داد. سه بار این کار را تکرار کرد. سرانجام گفت: هرچه می‌خوانم بخوان و او آیات را می‌خواند و من از ترس اینکه مرا مجدداً فشار دهد و من آن را خواندم. پس جبرئیل رفت و من از خواب بیدار شدم، گویی کتاب در قلمب نوشته شده باشد.

بعثت در قرآن و نهج البلاغه

خداوند در در سوره آل عمران در توصیف وضعیت دوران قبل و بعد از بعثت پیامبر اکرم (ص) اظهار داشته است: «خدا بر اهل ایمان منت گذاشت که رسولی از خودشان در میان آنان برانگیخت که بر آنها آیات او را تلاوت می‌کند و آنان را پاک می‌گرداند و به آنها علم کتاب (احکام شریعت) و حقایق حکمت می‌آموزد، و همانا پیش از آن در گمراهی آشکار بودند».

همچنین خداوند یکی از اهداف بعثت انبیای عظام را برداشتن اختلاف‌ها از میان مردم می‌داند. قرآن کریم در این باره در آیه ۲۱۳ سوره بقره می‌فرماید: «كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَ مُنْذِرِينَ وَ أَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُخْجَمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ»؛ «مردم در آغاز یک دسته بودند و تضادی در میانشان وجود نداشت، به تدریج جوامع و طبقات پدید آمد، و اختلافات و تضادهایی در میان آنها رخ داد. در این حال خداوند پیامبران را برانگیخت، تا مردم را بشارت و بیم دهند، و کتاب آسمانی که به سوی خود دعوت می‌کرد، با آنها نازل نمود، تا در میان مردم در آنچه اختلاف داشتند، داوری کند».

پیامبر اکرم (ص) همچنین هدف از بعثت خود را تکمیل و ارتقاء ارزش‌های اخلاقی بیان می‌کند: «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ؛ همانا به پیامبری برانگیخته شده‌ام تا ارزش‌های اخلاقی را به کمال برسانم.» و در سخن دیگر فرموده است: «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ حُسْنَ الْأَخْلَاقِ؛ همانا مبعوث شده‌ام تا نیکی اخلاق را به درجه‌عالی و کمال برسانم.»

پیامبر (ص) با همنشینانشان دائم خوشرو و خندان و سهل الخلق و ملایم بودند و هرگز خشن و سنگدل و پرخاشگر و بدزبان و عیب جو و مدیحه گر نبودند

حضرت علی (ع) نیز در بیان وضعیت اجتماعی اعراب دوران رسول خدا (ص) و نیز بعثت پیامبر گرامی اسلام می فرمایند: «خداوند حضرت محمد (ص) را برای هشدار به جهانیان و پاسداری از قرآن فرستاد، در حالی که شما گروه اعراب بر بدترین آئین و در فاسدترین جایگاه، قرار داشتید. در میان سنگ های درشت فرود می آمدید و با مارهای خشن سر و کار داشتید. آب گندیده می نوشیدند و نان خشکیده می خوردید. با این حال خون یکدیگر را می ریختید و با خویشان خود بد عمل می کردید. بت ها در میان شما بر افراشته و گناهان سراسر وجودتان را فرا گرفته بود. در چنین محیطی که مه غلیظ خرافه پرستی و سنت های زشت جاهلی سرتاسر جامعه را فرا گرفته بود، خداوند حضرت پیامبر (ص) را مبعوث فرمود تا آنان را به چشمه حقیقت و راه مستقیم هدایت رهنمون گرداند.»

در روایات وعده داده شد که رحمت پیامبر اکرم (ص) همه جهانیان را فرا می گیرد؛ پیامبر نه تنها برای بشریت بلکه برای همه موجودات و حیوانات هم رحمت است. برای کفار و مشرکان و منافقان هم رحمت است، برای فرشتگان هم رحمت است. خلاصه برای همه ذرات عالم رحمت است.

حضرت محمد (ص) بزرگترین معلم اخلاق بودند

آیت الله العظمی مکارم شیرازی طی سخنانی به سیره اخلاقی پیامبر اکرم (ص) اشاره کرده و بیان می کند: زندگی پیشوایان دینی، سرتاسر بیانگر این مسئله است که آنها در همه جا به فضائل اخلاقی دعوت می کردند، و خود الگوی زنده و اسوه حسنه ای در این راه بودند.

وی افزوده است: درباره خلق و خوی پیامبر اکرم (ص) بحث های زیادی شده، و هر چه بحث شود کم است و می توان در این موضوع کتاب های فراوانی نوشت. چرا که آن حضرت، بزرگترین معلم اخلاق بودند که با شعار «إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ؛ به راستی من مبعوث گردیدم تا مکارم اخلاق را کامل کنم»، مبعوث شدند و خداوند درباره خود او فرموده است: «وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ؛ اخلاق تو بسیار عظیم و شایسته است!».

این مفسر قرآن کریم تصریح کرده است: حال برای آنکه دریابیم برجستگی های اخلاقی پیامبر اسلام (ص) در چه جایگاه رفیعی قرار دارد، شایسته است سیری کوتاه در سیره اخلاقی آن حضرت داشته باشیم، و دورنمایی از آن را بیان کنیم.

وی افزود: درباره حسن خلق پیامبر (ص)، گذشت، مهربانی، ایثار، فداکاری و تقوای آن حضرت داستان های بسیاری در کتاب های تفسیر و تاریخ آمده است، از جمله از امام حسین (ع) روایت شده است که فرمود: «از پدرم امیرمؤمنان علی (ع) درباره ویژگی های زندگی پیامبر (ص) و اخلاق او پرسیدم، پدرم در پاسخ فرمود: پیامبر (ص) با همنشینانش دائم خوشرو و خندان و سهل الخلق و ملایم بود. هرگز خشن و سنگدل و پرخاشگر و بدزبان و عیب جو و مدیحه گر نبود. هیچکس از او مأیوس نمی شد و هرکس به در خانه او می آمد ناامید باز نمی گشت.

ویژگی های اخلاقی، عبادی و سیاسی پیامبر (ص) الگوی بشریت

رئیس پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی درباره اهمیت مبعث پیامبر اکرم (ص) در گفت وگو با خبرنگار مهر، یکی از ویژگی های مهم رسالت پیامبر (ص) را جاودانگی شریعت ایشان دانست و اظهار داشت: عبادت خداوند از اهداف بعثت پیامبر اکرم ذکر شده است که در این زمینه تفاوتی میان اقشار مختلف جامعه وجود ندارد و همه بندگان خدا به عبادت فراخوانده شده اند.

حجت الاسلام محمدصادق یوسفی مقدم بعثت رسول گرامی اسلام (ص) را رأس حرکت ملی انسان ها به سوی سعادت دانست و گفت: سعادت انسان در هیچ مکتبی تضمین نشده است و انسان ها فقط با عمل به دستورات الهی و توجه به آنها می توانند به سعادت برسند.

وی با تأکید بر اینکه اگر مردم بر اساس مباحث نبوی و دین مبین اسلام پرورش یابند می توانند به عنوان جامعه ای نمونه و شاخص در جهان شناخته شوند، اظهار داشت: با بعثت پیامبر (ص) قرآن به عنوان آخرین نسخه هدایت در اختیار بشریت قرار گرفت تا انسان ها با عمل به دستورات عبادی و سیاسی آن به رستگاری برسند.

این استاد حوزه و دانشگاه هدف دیگر بعثت پیامبر (ص) را گسترش احکام الهی و اخلاق دانست و تصریح کرد: حضرت محمد (ص) در بالاترین مرتبه اخلاق و معارف دینی قرار دارند که باید از ویژگی های اخلاقی، عبادی و سیاسی ایشان الگو بگیریم و برای ارتقا و پیشرفت بشریت و جامعه از آن استفاده کنیم.